

Implementacja algorytmu Mini-AES

13 listopada 2014

W odróżnieniu od systemu S-DES, tym razem zarówno klucz jak i tekst są ciągami 16 bitowymi. Operacje na nich będziemy wykonywać jak na macierzach posiadających 2 wiersze i 2 kolumny. W każdej komórce macierzy znajdować się będzie ciąg 4 bitów. Np. niech kluczem początkowym będzie ciąg bitów: $k_0 = [1, 0, 1, 1, 0, 0, 1, 0, 1, 1, 1, 0, 1, 1, 0]$. W postaci macierzowej ma on postać

$$\begin{bmatrix} 1, 0, 1, 1 & 0, 0, 1, 0 \\ 1, 1, 1, 1 & 0, 1, 1, 0 \end{bmatrix}. \quad (1)$$

Do implementacji algorytmu będą potrzebne dwie operacje matematyczne: mnożenie i dodawania takich macierzy. O ile dodawanie jest proste bo polega na normalnym dodawaniu macierzy modulo 2 np.

$$\begin{bmatrix} 1, 0, 1, 1 & 0, 0, 1, 0 \\ 1, 1, 1, 1 & 0, 1, 1, 0 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 1, 1, 1, 1 & 0, 0, 0, 0 \\ 1, 1, 1, 1 & 0, 0, 0, 0 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0, 1, 0, 0 & 0, 0, 1, 0 \\ 0, 0, 0, 0 & 0, 1, 1, 0 \end{bmatrix}, \quad (2)$$

to mnożenie jest nieco bardziej skomplikowane. Po pierwsze jest to standardowe mnożenie macierzy. Np.

$$\begin{bmatrix} 1, 0, 1, 1 & 0, 0, 1, 0 \\ 1, 1, 1, 1 & 0, 1, 1, 0 \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} 1, 1, 1, 1 & 0, 0, 0, 0 \\ 1, 1, 1, 1 & 0, 0, 0, 0 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1, 0, 1, 1 * 1, 1, 1, 1 + 0, 0, 1, 0 * 1, 1, 1, 1 & 1, 0, 1, 1 * 0, 0, 0, 0 + 0, 0, 1, 0 * 0, 0, 0, 0 \\ 1, 1, 1, 1 * 1, 1, 1, 1 + 0, 1, 1, 0 * 1, 1, 1, 1 & 1, 1, 1, 1 * 0, 0, 0, 0 + 0, 1, 1, 0 * 0, 0, 0, 0 \end{bmatrix}, \quad (3)$$

Po drugie należy pamiętać, że chcemy operować na ciągach 4 bitowych, więc ich mnożenie powinno dać w wyniku również ciąg 4 bitowy. Przykładowo rozważmy iloczyn $[1,0,1,1]$ oraz $[1,1,1,1]$. W pierwszym kroku po prostu mnożymy przez siebie te dwa ciągi otrzymując $[1,0,1,1] * [1,1,1,1] = [1,0,1,1,0,0,0] + [0,1,0,1,1,0,0] + [0,0,1,0,1,1,0] + [0,0,0,1,0,1,1] = [1,1,0,1,0,0,1]$ (po drugim znaku równości działanie zostało rozpisane na wyniki pojedynczych mnożeń, proszę zwrócić uwagę że jest to właściwie odpowiednie przesuwane bitów). By uzyskać wielomian 4 bitowy dokonujemy dzielenia wyniku $[1,1,0,1,0,0,1]$ przez wielomian redukcyjny $[1,0,0,1,1]$. Dzielenie sprowadza się do odpowiedniego odejmowania wielomianu redukcyjnego:

```
1,1 -----
1,1,0,1,0,0,1 mod 1,0,0,1,1
1,0,0,1,1
x-----
0,1,0,0,1,0,1
0,1,0,0,1,1
x-----
0,0,0,0,0,1,1
```

x oznaczono dodawanie modulo 2. Resztą z dzielenia jest wielomian $[0,0,1,1]$ i on jest również wynikiem poszukiwanej przez nas operacji mnożenia.

W algorytmie M-AES generacja klucza odbywa się w następujący sposób (proszę również zobaczyć schemat w pliku)

1. Klucz rundy 0 k_0 jest parametrem początkowym
2. Klucz rundy 1 otrzymujemy z k_0 w następujący sposób modyfikując poszczególne elementy macierz ($k_0[0,0]$ to element w pierwszej kolumnie i pierwszym wierszu):
 $k_1[0,0] = k_0[0,0] + \text{SBoxE}[k_0[1,1]] + [0,0,0,1],$
 $k_1[1,0] = k_0[1,0] + k_1[0,0],$
 $k_1[0,1] = k_0[0,1] + k_1[1,0],$
 $k_1[1,1] = k_0[1,1] + k_1[0,1],$
wszystkie dodawania oznaczają dodawanie modulo 2, $[0,0,0,1]$ to stały wielomian, $\text{SBoxE}[]$ to funkcja, której specyfikacja znajduje się w pliku `cw3.schemat.pdf`
3. Klucz rundy 2 otrzymujemy w następujący sposób modyfikując poszczególne elementy macierz
 $klucz_2[0,0] = k_1[0,0] + \text{SBoxE}[k_1[1,1]] + [0,0,1,0],$
 $k_2[1,0] = k_1[1,0] + k_2[0,0],$
 $k_2[0,1] = k_1[0,1] + k_2[1,0],$
 $k_2[1,1] = k_1[1,1] + k_2[0,1].$

Dodatkowo potrzebne będą funkcje pomocnicze:

1. ZK działa na macierz $A = \begin{bmatrix} a_{00} & a_{01} \\ a_{10} & a_{11} \end{bmatrix}$, $ZK(A) = \begin{bmatrix} a_{00} & a_{01} \\ a_{11} & a_{10} \end{bmatrix}$
2. MM działa na macierz A $MM(A)=m.A$ gdzie . to mnożenie macierzy a m to stała macierz $m = \begin{bmatrix} 0, 0, 1, 1 & 0, 0, 1, 0 \\ 0, 0, 1, 0 & 0, 0, 1, 1 \end{bmatrix}$
3. $F_{SBox}(A, p)$ gdzie p to E (szyfrowanie) lub D deszyfrowanie. $F_{SBox}(A, E) = \begin{bmatrix} SBoxE[a_{00}] & SBoxE[a_{01}] \\ SBoxE[a_{10}] & SBoxE[a_{11}] \end{bmatrix}$

Wygenerowanie kluczy dla rund

1. Dodanie do bloków klucz rundy 0
2. Zastosowanie funkcji podstawienia na blokach, zamiana wierszy, mieszanie kolumn, dodanie klucza rundy 1
3. Zastosowanie funkcji podstawienia na blokach, zamiana wierszy, dodanie klucza rundy 2

Szyfrowanie przebiega w następujących krokach

1. Wygenerowanie kluczy $k_0 = [1011001011110110], k_1 = [0001110011101010], k_2 = [0101011110111101]$
2. Dodanie klucza rundy 0 do wiadomości $t=[0011110011000011]$ $A=[1000111000110101]$
3. Zastosowanie funkcji $F_{SBox}(A, E)$ $A=[0011000000011111]$
4. Zastosowanie funkcji ZK(A) $A=[0011000011110001]$
5. Zastosowanie funkcji MM(A) $A=[1000001001000011]$
6. Dodanie klucza rundy 1 $A = [1001111010101001]$
7. Zastosowanie funkcji $F_{SBox}(A, E)$ $A=[1010000001101010]$
8. Zastosowanie funkcji ZK(A) $A = [1010000010100110]$
9. Dodanie klucza rundy 2 $A = [1111011100011011]$

Natomiast odszyfrowanie przebiega następująco:

1. Dodanie Klucza 2 rundy
2. Zastosowanie funkcji ZK(A)
3. Zastosowanie funkcji $F_{SBox}(A, D)$
4. Dodanie klucza rundy 1
5. Zastosowanie funkcji MM(A)
6. Zastosowanie funkcji ZK(A)
7. Zastosowanie funkcji $F_{SBox}(A, D)$
8. Dodanie klucza rundy 0

Punktacja (łącznie 10 punktów)

- 6 punktów - działający program dla dowolnego klucza i wiadomości
- 3 punktu - napisanie procedury mnożącej i dzielącej dowolne ciągi 4 bitowe (nie korzystając ze specyficznej struktury macierzy MM)
- 1 punkt - eleganckie zakodowanie SBoxów